

Sammanställning av gruppdiskussion vid digital nätverksträff 2018-11-06

Sammanställning av fråga 1

Vilka smarta landsbygder finns i er region?

Mentimeterpresentation med svaren hittar ni [här](#).

Sammanställning av fråga 2

Vilka sociala och digitala innovationer eller lösningar finns i era smarta landsbygder?

Service

- Ibland kommer servicen ut till medborgarna men i andra projekt har man vänt på konceptet och ser till att medborgarna hämtas för att köras till servicen.
- Föreningar hjälper till med olika typer av transporter.
- Socialt företagande där man exempelvis ordnade med en lokalbuss för att invånare ska kunna ta sig till centralorten eller andra lokala behov.
- Delningsekonomi där man exempelvis delar på bilar.
- Sociala mötesplatser, event och arrangemang. Vissa kommersiella mötesplatser eller kombinationer av dessa
- En bygd bygger äldreboende där man bara får hyra om man lämnar ett hus som då blir tillgängligt för andra boende.
- Sociala mötespunkter t ex en gammal lanthandel som byborna har köpt in.
- Gemensamma aktiviteter. Skapat en mötesplats och event som lockar både bofasta och besökande.
- Offentlig upphandling som genomförts på ett innovativt sätt och har gjort att lokala entreprenörer tillgodoser lokal behov inom till exempel äldreomsorg.
- Samarbete mellan olika verksamheter såsom exempelvis inom olika kommunala serviceområden för att öka effektivitet och hushållning.
- Kooperativ som tagit samlat grepp kring exempelvis förskola, äldreomsorg, distribution av mat när skolan på orten lades ner.

Mat

- Samla matupplevelser vilket blir en styrka för ortens producenter och förädlingsföretag.
- Matkassar finns på många ställen men på några orter har man vänt på det genom att istället hämta upp äldre (Ludvika/Äppelbo/Gagnef) och köra dem till butiken. Det skapar ett mervärde för de äldre som får komma ut och träffa andra och butiken blir samlingspunkten. De äldre får även hjälp in med varorna hemma.
- Genom att arbeta med integration på ett nytt sätt har orten utvecklat nya livsmedelsprodukter inom mejeri, chark och grönsaker.
- Andelsjordbruk
- Local food nodes/REKO-ringar.

Arbetsliv

- Möjlighet till hemarbete/distansarbete kan leda till minskad pendling. Det ger i sig mer utrymme till engagemang på bygden, det vill säga att yngre får möjlighet att engagera sig i föreningslivet

Teknisk utveckling

- En app som utvecklats för samåkning
- Gemensamma initiativ kring bredbandsutbyggnad
- Välutbyggt fibernät som erbjuder goda förutsättningar för digitala tjänster och ökade möjligheter att arbeta hemifrån. Teknikutvecklingen bidrar till att människor inte är lika platsbundna.
- Digital medborgardialog

Samverkan

- Det handlar främst om sociala innovationer snarare än digitala. Människor med stor lokal förankring som utöver sitt företagande är mycket måna om att förbättra för den egna bygden.
- Samverkande faktorer som skapar en god cirkel.
- Mötesplatser för ökad samverkan och utbyte av goda idéer.

Sammanställning av fråga 3

Vilka samarbeten och fortsatta insatser behövs för att underlätta utveckling av fler smarta landsbygder?

Service

- Utveckla lösningar kring kommunikationer och transporter. Detta är avgörande för att unga ska vilja bo på landsbygden. Infrastruktur fortfarande en förutsättning och en utmaning.
- Identifiera varje bys identitet, katalysator och pusselbitar – kan vi hitta en modell? Service definierat med lokala förutsättningar. Går det exempelvis att hitta affärsverksamhet i outnyttjade lokaler?
- Ta fram en modell för hur en möteslokal kan få ett bra kök, tekniska hjälpmedel, digitala bio, webinarium, vilka kulturorganisationer kan man sända live eller i efterhand? Vilka kulturyrtingar åker ut i Sverige? Tipskatalog på hur man kan lyckas med event. Går det att från nationell nivå kunde tänka ”Franchising” när man arbetar med samlingslokaler?
- Stötta kollektivt entreprenörskap
- Planera för bostadsväxling på landsbygden. Kommunerna måste planera bättre, inte endast förvänta sig att de äldre kommer att vilja flytta in till lägenhet i centralort.

Teknisk utveckling

- Ge digital support och digital kompetensutveckling. Alla har inte den digitala mognad och kunskap som krävs för att kunna dra nytta av t.ex. e-tjänster. Digitalisering kan underlätta men det behöver komma alla till del.
- Kommuner med flera behöver bli bättre på att nyttja och integrera digitala hjälpmedel i verksamheten och arbeta smartare.

Finansiering

- Tänk på vilka begrepp vi använder! De stora pengarna kallas inte stadsutveckling, men de små pengarna kallas för landsbygdsutveckling. Detta skickar signaler till landsbygden och dess medborgare.
- Utforma rätt styrning av ekonomiskt stöd. Det är viktigt att det riktas till där det behövs och inte satsas där det är enkelt för Sverige att visa upp måluppfyllelse till exempelvis EU. Bredbandsstödet stöttade till exempel ofta tätortsnära landsbygd, där måluppfyllelsen blev god, men pengarna hade kanske gjort större nytta i glesbygd.
- Använd affärstänk där det passar. Det kan utifrån idéerna ibland vara mer lämpligt och skapa ett större engagemang än att driva det som ideell förening. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att det finns sociala innovationer som inte genererar pengar.
- Informera om och ge inspiration till delningsekonomi även på landsbygden. Delningsekonomi är på framfart i städerna nu men var tidigare mer vanligt på landsbygden. Där är kanske drivkraften att man bor på liten yta och därför delar bil/cykel/verktyg men det finns andra drivkrafter på landsbygden som behöver lyftas fram.
- Hitta smartare sätt att finansiera utvecklingsidéer på bygdenivå som bygger på delförskott. Bygden får löpande förskott i ett projekt för att genomföra sina idéer som är kopplade till uppnådda delmål och effekter i projektet. (Enligt Horizon-modellen). Syftet är att minska krångel och att underlätta för bygder som har dålig egen likviditet att kunna genomföra ett utvecklingsarbete.
- Förenkla och utveckla snabbare vägar till beslut och finansiering
- Ta fram mer smörjmedel från nationella och regionala medel – det behövs för att underlätta utvecklingen av fler smarta landsbygder.

Regelverk

- Förenkla när det gäller lagar, regler och stöd. Regler styr men stöttar sällan främjande processer. Regler riktas mer till antal producerade exemplar eller deltagare vilket leder till att gamla beprövade lösningar aktiviteter premieras.
- Ta bort motverkande skattesystem ex bilpool 25% moms taxi 6%

Samverkan

- Stötta grupper när det blir konflikt och problem i olika initiativ.
- Eldsjälar behövs även inom det offentliga! Viktigt med personer som lyfter frågorna.
- Visa och fånga upp goda exempel - man behöver inte uppfinna hjulet igen. Det behöver spridas på olika sätt som gör det lätt att ta till sig och på ett engagerande sätt, både i skrift, möten, plattformar etc.
- Öka kunskapen och synliggörandet av vad landsbygden levererar till samhället. Det går att göra genom att lyfta fakta, goda exempel och nya sätt/modeller för att mäta landsbygdens värden. Exempelvis arbeta med lokalekonomiska analyser och lokala utvecklingsplaner som tydliggör hur bygden ser ut samt vilken riktning de ska ta framåt. Målgruppen för kunskapen/information är politiker/tjänstemän på riks- och lokalnivå, byarnas innevånare samt företagare på landsbygd.
- Utforma regionala och lokala utvecklingsplaner på ett sätt som skapar utrymme för flexibilitet. De är en bra grund för att fördela medel till utvecklingsidéer på bygdenivå men behöver bli anpassningsbara till vår nutid och ej verka cementerande.
- Ha en bra valberedning och byt ut ordförande vid behov (vissa gamla strukturer fungerar kanske inte alltid). Våga tänk nytt!
- Tänk mer utanför boxen för att hitta nytt och gemensamt. Nyinflyttade/återinflyttade kan röra runt i grytan. Våga ifrågasätta tradition och norm.
- Arbeta aktivt med rekrytering till möten och träffar. Resursperson finns lokalt eller i kommunen. Det räcker inte med att skicka ut en inbjudan.
- Använd Facebook för att nå ut och nå folk som vill engagera sig i satsningar och projekt. Det är ett enkelt och smart sätt att även nå de som inte bor i bygden men som har ett engagemang där.
- Stimulera oortodoxa nätverk. Företag-Organisation-Förening.
- Myndigheter och kommuner behöver kratta ”manegen” så lokalbefolkningen vågar.
- Ändra fokus i landsbygdsutveckling – gör SATSNINGAR, inte bara projekt utan en del av den ordinarie verksamheten (kan dock göras i projektför).
- Om man vill arbeta med ”Smarta landsbygder” och det finns ett samband mellan invånarantalet och att möjligheten att bli smart så bör kanske byar samarbeta. Små byar bildar en ”organisatorisk” stor smart by som kan underlätta för flernivåsamverkan och möjliggör erfarenhetsutbyte.
- Samarbeta över gränserna (funktionellt, geografiskt, sektorer) → resurseffektivt!
- Viktigt att det finns tillgång till stödjande funktioner som exempelvis projektledning och marknadsföring.
- Kommun, statliga myndigheter, landsting och byar behöver vara öppna för samverkan. Det offentliga behöver lyssna, samverka och stötta utveckling av idéer samt bidra med finansiellt stöd. Byn behöver bli bättre på att formulera sina behov.

